

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 18 ianuarie 2022

Președinte - .....

Judecător - .....

Grefier - .....

Pe rol fiind judecarea apelului formulat de apelanta-reclamantă ....., cu domiciliul procesual ales în ....., împotriva sentinței civile nr. 1733 din data de 3 iunie 2021 pronunțate de Tribunalul Dâmbovița, în contradictoriu cu intimata-pârâtă ....., cu sediul în .....

Apelul este scutit de plata taxei judiciare de timbru, conform art. 28 din OUG nr. 80/2013.

La apelul nominal făcut în ședință publică se constată lipsa părților.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează că pricina a fost repusă pe rol în vederea discutării cererii de sesizare a ÎCCJ formulată de apelanta-reclamantă; de asemenea, se învederează că apelanta-reclamantă a depus la dosar memoriu privind sesizarea ÎCCJ în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, înregistrată sub nr. 1222/18.01.2022, după care:

Curtea, având în vedere că s-a solicitat judecarea în lipsă, rămâne în pronunțare pe cererea de sesizare a ÎCCJ formulată de apelanta-reclamantă, precum și pe cererea de suspendare.

CURTEA,

Deliberând asupra cererii de sesizare a ÎCCJ și a cererii de suspendare a cauzei formulate de apelanta-reclamantă, constată următoarele:

Expunerea succintă a litigiului și a faptelor pertinente:

Prin cererea înregistrată la Tribunalul Dâmbovița sub nr. 2192/120/17.06.2020, reclamanta ....., în contradictoriu cu pârâta ..... a solicitat admiterea cererii; anularea Deciziei nr. 334953/27 aprilie 2020 privind acordarea pensiei de urmaș pe o perioadă determinată, respectiv începând cu data de 1 aprilie 2020 până la data de 1 octombrie 2020 și obligarea pârâtei la emiterea unei decizii de acordare a pensiei de urmaș pe o perioadă nedeterminată.

Prin sentința civilă nr. 1733 din data de 3 iunie 2021, Tribunalul Dâmbovița a respins cererea formulată de reclamanta ....., în contradictoriu cu pârâta ....., ca neîntemeiată. Cu opinie separată în sensul admiterii acțiunii.

Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a reținut următoarea situație de fapt și de drept:

Prin cererea modificatoare depusă la data de 21.10.2021, reclamanta a solicitat admiterea cererii; anularea Deciziei nr. 334953/27 aprilie 2020 privind acordarea pensiei de urmaș pe o perioadă determinată, respectiv începând cu data de 01 aprilie 2020 până la data de 01 octombrie 2020; anularea Deciziei nr. 334953/05 octombrie 2020 privind încetarea plății pensiei de urmaș și obligarea pârâtei la emiterea unei decizii de acordare a pensiei de urmaș pe o perioadă nedeterminată.

Prin cererea nr. 755606/31.03.2020, depusă la sediul pârâtei, reclamanta a solicitat stabilirea pensiei de urmaș după soțul decedat, respectiv .....

Prin decizia nr. 334953/27.04.2020 privind acordarea pensiei de urmaș, pârâta a admis cererea reclamantei stabilind plata drepturilor începând cu data de 01.04.2020, menționând însă că pensia este limitată, până la data de 01.10.2020.

Prin decizia nr. 334953/05.10.2020, emisă pe numele reclamantei, pârâta a dispus încetarea plății pensiei de urmaș, în temeiul art. 113 alin. 1 lit. din Legea nr. 263/2010.

Prin prezenta cerere, astfel cum a fost modificată, reclamanta a contestat ambele decizii.

Tribunalul a apreciat că cererea este neîntemeiată întrucât, potrivit art. 85 alin. 1 din Legea nr. 263/2010: „Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș pe tot timpul vieții, la împlinirea

vârstei standard de pensionare, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin 15 ani.”, iar art. 86 alin. 1 și 2 din Legea nr. 263/2010, prevede că: „(1) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș, indiferent de vârstă, pe perioada în care este invalid de gradul I sau II, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin un an. (2) Soțul supraviețuitor are dreptul la pensie de urmaș, indiferent de vârstă și de durata căsătoriei, dacă decesul soțului susținător s-a produs ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale și dacă nu realizează venituri lunare din activități dependente aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. a) și b) sau pct. II, ori dacă acestea sunt mai mici de 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Conform dispozițiilor art. 113 alin. 1 lit. b din Legea nr.263/2010 "(1) În sistemul public de pensii, plata pensiei încetează începând cu luna următoare celei în care a intervenit una dintre următoarele cauze: a) pensionarul a decedat; b) pensionarul nu mai îndeplinește condițiile legale în temeiul cărora i-a fost acordată pensia.

Raportat la dispozițiile legale mai suscitade, analizând situația concretă a reclamantei, în mod corect aceasta nu putea să beneficieze de pensie de urmaș pe tot timpul vieții, motivat de faptul că, nu se încadrează în niciuna dintre prevederile strict determinate în acest sens de Legea nr. 263/2010.

În speță, la data formulării cererii de acordare a pensiei de urmaș, reclamanta nu a făcut dovada împlinirii vârstei standard de pensionare.

Aceasta este născută la data de 23.10.1959, iar potrivit dispozițiilor art. 53 alin. 1 raportat la Anexa nr. 5 din Legea nr. 263/2010, vârsta standard de pensionare a acesteia este de 61 de ani și 7 luni, pe care aceasta i-a împlinit abia în luna mai 2021.

Având în vedere cele de mai sus, în mod corect, pârâta a stabilit plata pensiei pentru o perioadă de șase luni și apoi a dispus încetarea plății pensiei de urmaș a reclamantei, întrucât, potrivit dispozițiilor art. 87 din Legea nr. 263/2010 soțul supraviețuitor care nu îndeplinește condițiile prevăzute la art. 85 și la art. 86 alin. 1 beneficiază de pensie de urmaș pe o perioadă de 6 luni de la data decesului, dacă în această perioadă nu realizează venituri lunare din activități dependente aflându-se în una dintre situațiile prevăzute la art. 6 alin. 1 pct. I lit. a) și b) sau pct. II, sau dacă acestea sunt mai mici de 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Astfel, în speță, reclamanta nu a făcut dovada îndeplinirii cumulative a condițiilor expres prevăzute de Legea nr. 263/2010, pentru a putea beneficia de pensie de urmaș pe tot timpul vieții.

Conform dispozițiilor art. 3 alin. 1 lit. v din Legea nr. 263/2010 vârsta standard de pensionare este vârsta stabilită de această lege, pentru bărbați și femei, la care aceștia pot obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile legii, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege.

Așadar, în cazul în care legea prevede aplicarea unor reduceri ale acesteia, vârsta standard de pensionare nu reprezintă vârsta ce rezultă prin reducerile aplicate, ci vârsta prevăzută de lege din care se fac reducerile. Vârsta standard de pensionare cerută de art. 85 din Legea nr. 263/2010 pentru acordarea pensiei de urmaș soțului supraviețuitor pentru toată durata vieții este un element obiectiv, stabilit de legiuitor, fără legătură cu vârsta de pensionare aplicabilă în cazul concret al soțului supraviețuitor.

Totodată, reclamanta nu face parte dintr-o categorie de persoane pentru care legea să prevadă în mod expres o anumită vârstă standard de pensionare, aceasta beneficiind de pensie cu reducerea vârstei standard de pensionare prevăzută de lege.

Așadar, prevederile art. 66 din Normele de aplicare a Legii nr. 263/2010 aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, conform cărora "Vârsta de pensionare la care se face referire la art. 85 alin. (1) din lege este vârsta standard de pensionare prevăzută în anexa nr. 5 la lege", nu reprezintă o adăugare sau modificare a legii, ci detaliază opțiunea legiuitorului ce rezultă cu claritate din cuprinsul dispozițiilor Legii nr. 263/2010 mai sus citate.

Opinia separată a fost formulată în sensul admiterii acțiunii, pentru următoarele considerente:

Pensia pentru limită de vârstă se cuvine persoanelor care îndeplinesc, cumulativ, la data pensionării, condițiile privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare prevăzute de prezenta lege.

Vârsta standard de pensionare este definită de lege ca fiind vârsta stabilită pentru bărbați și femei, la care aceștia pot obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege.

Persoanele care au realizat stagiul complet de cotizare au dreptul la pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstelor standard de pensionare în situația persoanelor care au realizat stagii de cotizare în condiții deosebite de muncă.

Soțul supraviețuitor care are dreptul la o pensie proprie și îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru obținerea pensiei de urmaș după soțul decedat poate opta pentru cea mai avantajoasă dintre acestea, plata drepturilor pentru care a optat efectuându-se cu luna următoare solicitării lor.

Sintagma soțul supraviețuitor care are dreptul la o pensie proprie are în vedere situația legată de reducerea vârstelor standard de pensionare. Deci persoanele care au o pensie pentru limită de vârstă și durata căsătoriei a fost de cel puțin 15 ani îndeplinesc condițiile pentru acordarea pensiei de urmaș.

De altfel, legea nu reglementează ce se întâmplă cu persoanele aflate în situația de a beneficia de reducerea vârstelor standard de pensionare și nici nu definește acest nou concept juridic.

Reducerea vârstelor standard de pensionare vizează doar quantumul în ani al acestora și nu schimbă natura juridică a vârstei standard de pensionare, chiar dacă numărul de ani oscilează în funcție de condițiile de muncă avute, condiția necesară fiind aceea a pensionării pentru limită de vârstă.

Împotriva sentinței a declarat apel reclamanta ....., în termenul legal reglementat de art. 468 alin 1 din Codul de procedură civilă, criticând-o ca nelegală și netemeinică, solicitând admiterea apelului, anularea hotărârii judecătorești atacate, și pe cale de consecință, admiterea cererii așa cum a fost formulată.

În dezvoltarea motivelor de apel, reclamanta a susținut că, în fapt, a depus la instituția pârâtă o cerere de acordare a pensiei de urmaș, însoțită de toate înscrisurile necesare, ca urmare a decesului soțului său, ..., atât reclamanta, cât și soțul său fiind pensionați pentru limită de vârstă.

Urmare acestei cereri, a primit o decizie de acordare a pensiei de urmaș pe o perioadă determinată, respectiv începând cu data de 1 aprilie 2020 până la data de 1 octombrie 2020.

Față de aceste drepturi acordate, pe timp limitat, și nu pe perioadă nedeterminată, pârâta încalcă voința legiuitorului, prevăzută de dispozițiile legale în vigoare, și anume de art. 83 și următ., din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd faptul că, dacă îndeplinește condițiile legale beneficiază de pensia cea mai avantajoasă, permanent și nu limitat.

Din conținutul deciziei atacate nu rezultă ce motive legale sunt aduse în sprijinul acestei măsuri dispuse, cu toate că ar trebui să rezulte din motivarea acesteia. Prin urmare, decizia contestată este nelegală și netemeinică.

Deși legal citată, intimata-pârâtă nu a depus întâmpinare, conform dispozițiilor art. 471 alin.5 Cod de procedură civilă.

Analiza admisibilității sesizării:

Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constată că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Conform art. 520 alin. 1 și 2 din același normativ, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac. Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților, iar prin încheiere cauza va fi suspendată până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează: existența unei cauze aflate în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza în ultimă instanță; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Procedând la analiza asupra admisibilității sesizării, se constată că primele trei condiții sunt îndeplinite, întrucât Curtea de Apel Ploiești este legal investită cu soluționarea unei cereri de apel, într-un litigiu având natura juridică a asigurărilor sociale, ceea ce conferă competență exclusivă, în primă instanță, tribunalului, conform art. 153 și 154 din Legea 263/2010, iar hotărârile pronunțate de tribunal sunt supuse numai apelului conform art. 155 din legea nr.263/2010, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție realizându-se de un complet din cadrul Curții de Apel Ploiești, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

Pe de altă parte condiția de admisibilitate referitoare la caracterul esențial al chestiunii de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei pendinte este îndeplinită, întrucât, soluționarea pe fond a prezentului dosar (respectiv acordarea pensiei de urmaș reclamantei, care deține o decizie de pensionare pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstei de pensionare în condițiile legii), depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, respectiv să se stabilească interpretarea noțiunii de *împlinirea vârstei standard de pensionare*, din cuprinsul dispozițiilor art. 85 alin. 1 din Legea 263/2010.

Astfel, aplicând dispozițiile Legii 263/2010, reclamanta este îndreptățită să primească pensie pentru limită de vârstă, cu reducerea vârstei de pensionare în condițiile legii, dar nu este îndreptățită să primească pensie de urmaș, deoarece potrivit Normelor de aplicare a Legii 263/2010 vârsta de pensionare la care se face referire la art. 85 alin. (1) din lege este vârsta standard de pensionare prevăzută în anexa nr. 5 la lege, vârstă ce nu este redusă.

Curtea apreciază că este îndeplinită și condiția noutății, întrucât asupra acestei probleme de drept nu a fost identificată, jurisprudență care să prezinte caracterul unei practici judiciare conturate și constante astfel încât mecanismul cu funcție de prevenție al hotărârii prealabile să fie înlăturat.

Astfel, ca urmare a verificărilor efectuate din oficiu asupra acestui aspect rezultă că la nivelul Curții de Apel Ploiești nu există practică neunitară, nefiind identificată o practică nici la nivelul celorlalte instanțe.

Având în vedere că asupra interpretării art. 85 din legea 263/2010 Înalta Curte de Casație și Justiție nu s-a pronunțat, cât și împrejurarea că ea nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor, consultate la data sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, Curtea apreciază că este îndeplinită condiția noutății.

Se apreciază că este îndeplinită și condiția ca problema în discuție să comporte o anumită dificultate de natură să impună o interpretare cu caracter unificator, având în vedere dispozițiile contradictorii din Legea 263/2010 și din Normele de aplicare a acestei legi.

Astfel, din dispozițiile Legii 263/2010 rezultă că pentru a beneficia de pensia de urmaș, soțul supraviețuitor trebuie să fi împlinit vârsta standard de pensionare, vârstă din care se operează reducerile prevăzute de lege.